

Valtakunnalliset lastensuojelun laatupäivät 30.9.2010 / Järvenpää –talo

- Lastensuojelun laatu
- Lastensuojelun vaikuttavuus
- Lastensuojelun kustannusten ja vaikuttavuuden seurannan haasteet
- Intensiivimenetelmät lastensuojelussa / Jeri
- Alueellinen kehittämistyö lastensuojelussa

- STM, THL, Kuntaliitto, sosiaalialan osaamiskeskukset, DIAK
- www.lastensuojelunlaatupaivat.fi ~ ohjelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma -yhteenvetoa

	Rakenne	Valmistelu / osalliset
LOST (yhteistoiminta- alue)	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin suunnitelma 38 s. Alueen kuvaus, lasten ja nuorten elinolot ja hyvinvointi, hyvinvointia edistävät ja ongelmia ehkäisevät toimenpiteet, lastensuojelulain toteutuminen palvelujärjestelmässä, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	LOST yhteistoiminta-alueen ohjausryhmä 2007 => viranhaltijat perusturva, varhaiskasvatus, nuorisotoimi, opetustoimi Seminaari: työntekijät, seurakunta, kolmas sektori, valtuustot
Karviainen (perusturvakunta- yhtymä)	Lasten hyvinvointisuunnitelma 66 s. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila; lasten ja nuorten omat kokemukset hyvinvoinnistaan, palvelujärjestelmän kuvaus, aikuissosiaalityö lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena, lastensuojelun palvelujärjestelmä, suunnitelman toteutus ja seuranta	Hyvinvointisuunnitelma työryhmä: sivistystoimi, varhaiskasvatus, nuorisotoimi, sivistys-, kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsen (2)
Raasepori – Hanko	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2010 - 2012 25 s. Ehdotetut toimenpiteet, suunnitelman tausta, lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät ja ongelmia ehkäisevät palvelut, lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen, lapset ja nuoret ja aikuisten palvelut, kasvatus ja perheneuvonta, sosiaali- ja kriisipäivystys, lastensuojelu	Laajan työryhmän työ pohjana Viranhaltijat: perusturva, sivistystoimi Asiakirjan laati Sosiaalitalo
Kirkkonummi	Kirkkonummen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009 - 2013 Kirkkonummen kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden kuvaus, 84 s. Nykytila ja tulevan kehityksen ennakkointi, lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet, perusturvan palveluita, lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu, suunnitelman toteuttaminen ja seuranta	Ohjausryhmä (luottamushenkilö, virkamies) Moniammatillinen asiantuntijaryhmä Poikkisektoriset seminaarit (3)

- Valmistelu, suunnittelu ja toteutus (rakenne, kieli, lähestymistavat) ... näyttäytyy organisaatiolähtöisenä (peruskunnat, so-te-sivi toimialat, viranhaltijat ...) ~ lasten suojele koko kunnan / kaikkien vastuulla
- Kumppanuudet (järjestöt, yhdistykset, seurakunnat jne.), verkostot tai muut kunnan hallintokunnat vielä melko ohuesti osallisia => jatkon haaste vastuuttaa muut toimijat, sitoutuminen yhteiseen haasteeseen. Entä kuntalaiset!

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvetoa

	Tavoitteet / perustelut
LOST (yhteistoiminta-alue)	Uusi lastensuojelulaki (417/2007)
Karviainen (perusturvakunta- yhtymä)	Uusi lastensuojelulaki (417/2007) Toimii myös kuntien lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmana YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus
Raasepori – Hanko	Uusi lastensuojelulaki (417/2007) Tavoitteena edistää kaupunkien välistä yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi
Kirkkonummi	Uusi lastensuojelulaki (417/2007) Asiakirja on Kirkkonummen yhteinen käsitys ...

- Suunnitelmat kytkeytyvät tiiviisti Lastensuojelulakiin (417/2007) ja lain tarkoitukseen (linjata lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä toimia sekä varata riittävät resurssit tarvittaville toimenpiteille)
- Suunnitelmat ovat myös LOST –yhteistoiminta-alueen, Karviaisen (perusturvakuntayhtymä), Hangon ja Raaseporin (yhteistoiminta-alue 2013) sisäistä yhteistoimintaa taustoittavia ja linjaavia asiakirjoja

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvedoa

Kytkeä muihin ohjelmiin / strategioihin / linjauksiin

Kirkkonummi: Vuoden 2006 kunta- ja palvelustrategia, Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma Kaste

Suunnitelmia ja niiden perusteluja ei ole yleisesti kytketty laajempiin valtakunnallisiin tai kunnallisiin ohjelmiin, strategioihin tms.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma Kaste
- Hallituksen Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehitysohjelma 2007–2011
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus
- Muut keskeisimmät lait (kansanterveyslaki, perusopetuslaki ja nuorisolaki)
- Lapsen hyvä elämä (Lastensuojelun keskusliitto)
- Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta
- jne.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Haasteet	
Lasten ja nuorten syrjäytymisriskit	Koulutuksen ulkopuolelle jääminen, nuorisotyöttömyys, erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret, lapsiperheiden köyhyys
Nuorten somaattinen oirehdinta, pahoinvointi, elämän hallinta	Masentuneisuus, huono "kunto", väsymys - uupumus, päänsärky, tuki- ja liikuntaelinten ongelmat, psykiatriset / mielenterveydenongelmat, päihteiden käyttö, ruokailu, huumeet
Kouluun liittyvät ongelmat	Työskentelyilmapiiri, opiskeluvaikeudet, tuen puute (kouluterveydenhoitaja, -lääkäri), tapaturmat, fyysinen uhka, fyysiset työskentelyolot
Vanhemmuuden haasteet	Keskusteluvaikeudet, tietämättömyys nuorten elämästä
Palvelujärjestelmän rakenteet	Palveluketjut, tiedonkulku, palvelujen puute (vastaanottokoti, lapsiperheiden kotipalvelu), oppimispolun epäyhtenäisyys, palvelujen niukkuus, lukion keskeyttäneiden tuki
Henkilöstökysymykset	Niukat resurssit tai puute (koululääkäri, kasvatus- ja perheneuvola, erityislastentarhanopettaja, kasvatushenkilöstö, terveydenhoitaja, erityisnuorisotyö), jälkihuollon resurssit, sosiaalityöntekijä
Yhteistyö / monitoimijaisuus	Lastensuojelun sosiaalityö – perhetyö, varhaiskasvatus – sosiaalityö; koulu – nuorisotyö moniammatillisuus

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Toimenpiteet	
Lasten ja nuorten syrjäytymisriski	Koulukerhotoiminta, tuetut ryhmät varhaiskasvatuksessa, tuki koulupudokkaille ja erityistä tukea tarvitseville, nuorten työpajatoiminta, yhteistyö koulu - nuorisotoimi
Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy	Peruspalveluiden vahvistaminen ja lisäresurssit, nuorten aktivointi, uudet toimintamallit, painopiste vauvaperheiden ja pienten lasten vanhempien tukeen
Henkilöstökysymykset	Sosiaalityö, neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, puheterapeutti, erityisopetus, tukiperheet, perhetyö Työntekijöiden ja tukiperheiden perehdytys; työnohjaus; täydennyskoulutus
Palvelujärjestelmä	Palvelu- ja hoitoketju, opetussuunnitelmien yhtenäistäminen, neuvolatyö, lastensuojelun palveluiden prosessien kuvaukset ja työmallit, vastaanottoyksikkö, perhekeskustoiminta, perhehoidon lisääminen, psykiatriset poliklinikkapalvelut
Koulu	Koululääkäri ja –psykologipalvelut, toimintakulttuurien yhdistäminen, oppilashuollon kehittäminen
Perheiden ja vanhempien tuki	Vanhempainryhmätoiminta, äitiysneuvolatoiminta, asukaspuistotoiminta, kotipalvelut, perheneuvolatoiminta, tehostettu perhevalmennus, perhetyö, perheneuvolan palvelut 3 kk
Yhteistyö, monitoimijaisuus	Järjestöjen toiminnan tuki, lastensuojelun käsittelymalli sidosryhmille, yhteistyö yläkoulu – lukio, koulu – lastensuojelu, moniammatillinen yhteistyö, informaationkulku, seudullinen yhteistyö nuoristyössä, verkossa tapahtuva nuorisotyö, nuorisoasema - lastensuojelu

Sosiaalitaito / Merja Salmi

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvedoa

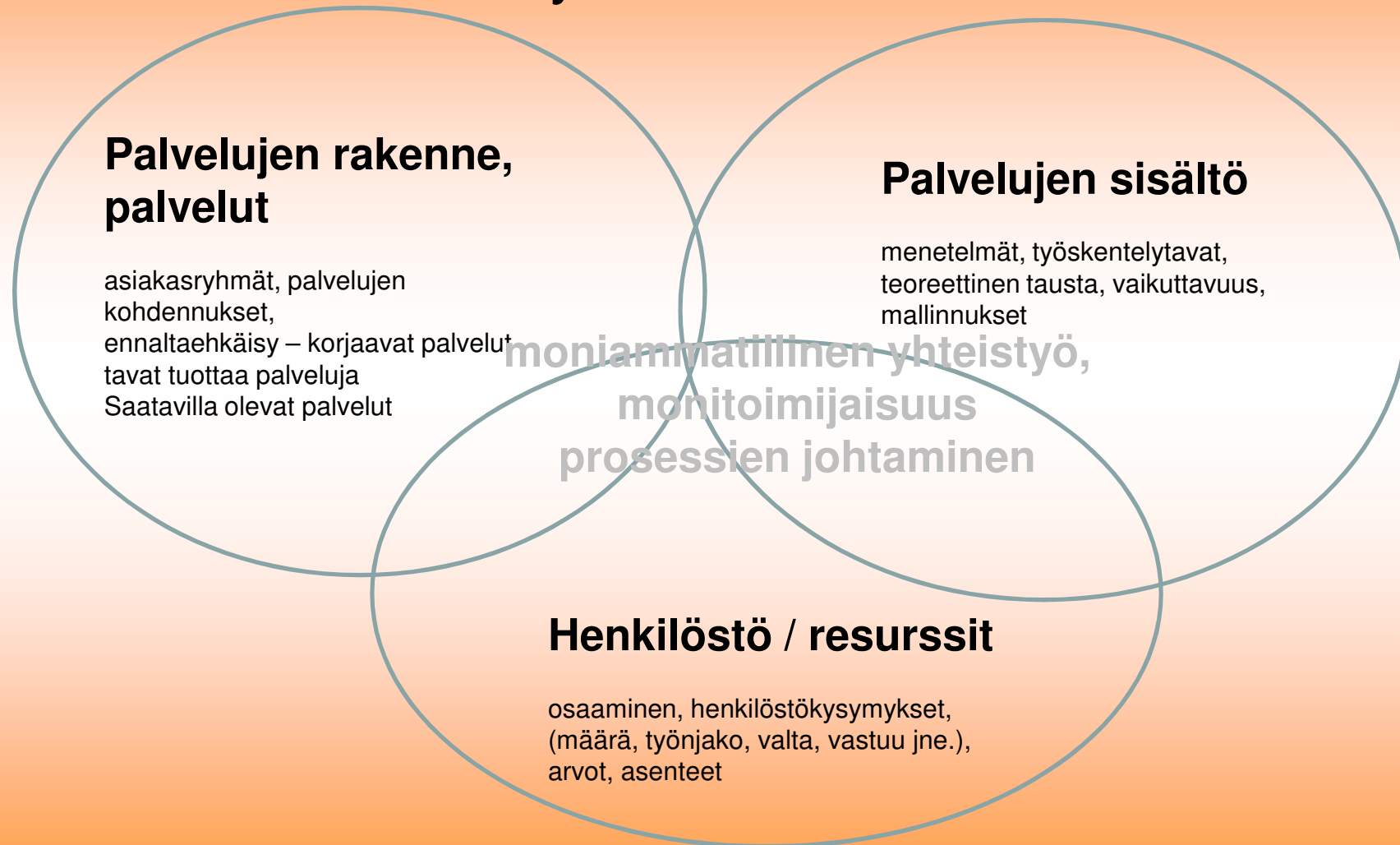
	Resurssit
LOST (yhteistoiminta-alue)	Tarvittavat henkilöstöresurssit määritelty, mutta tarvittava €-määrä laskematta / varaamatta
Karviainen (perusturvakunta-yhtymä)	Tarvittavia resursseja ei määritelty / laskettu
Raasepori – Hanko	Tarvittavia resursseja ei määritelty / laskettu
Kirkkonummi	Tarvittavat resurssit osin määritelty / laskettu
•Suunnitelluille kehittämistoimenpiteille varattavat / tarvittavat resurssit suurin haaste •Mekanismi ?	

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvetoa

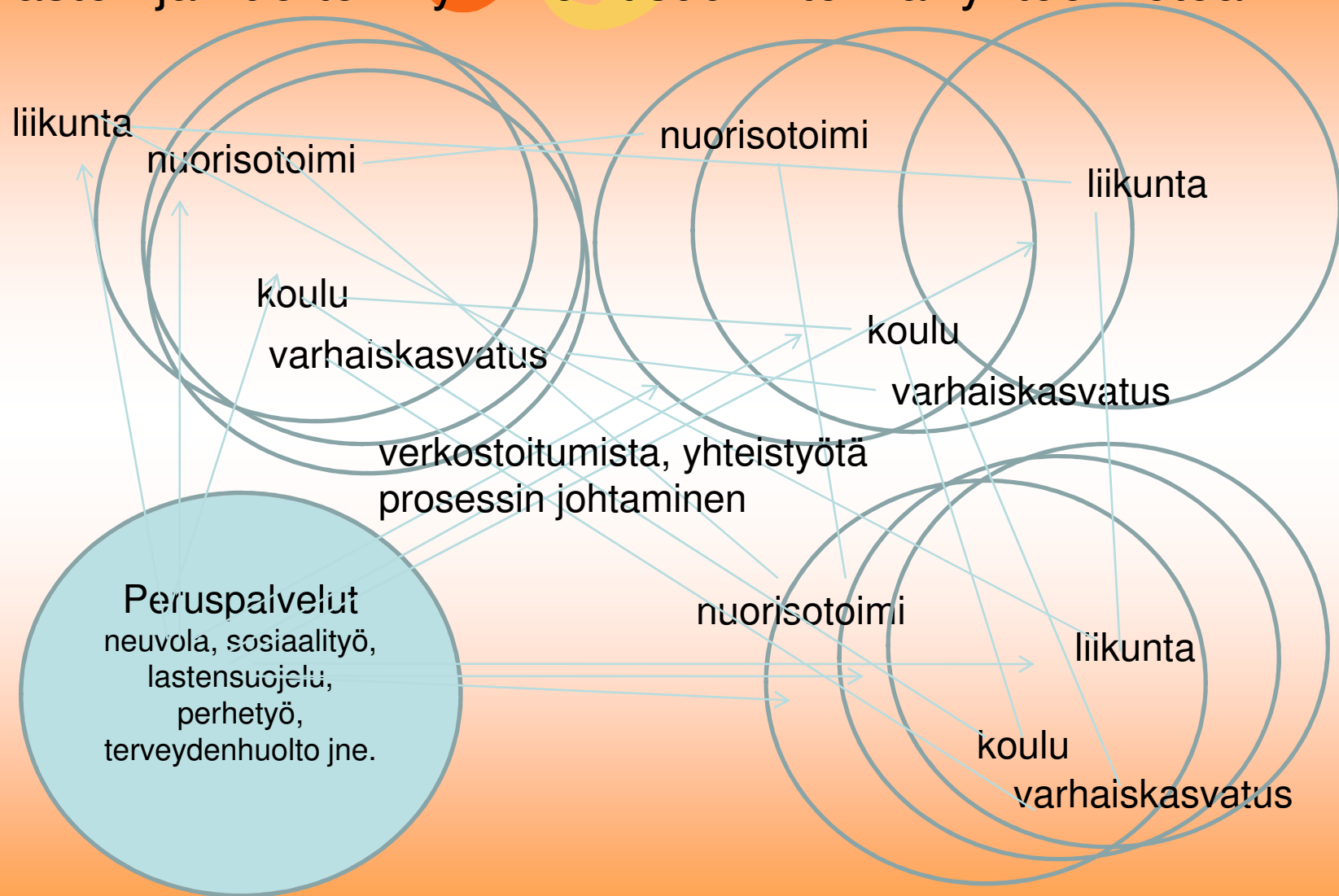
	Seuranta / arviointi
LOST (yhteistoiminta-alue)	Seuraavan valtuustokauden lopussa: toimenpiteiden toteutuminen, muutokset lasten ja nuorten hyvinvointia kuvaavissa indikaattoreissa (suunnitelman sisältämät, Kaste –indikaattorit, kouluterveyskysely 2) Raportointi valtuustolle vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä; tavoitearvot vuodelle 2012 asetettu Seurantaryhmä Toimenpide (20) – toteutustapa – vastuutaho – aikataulu – tarvittavat resurssit määritelty
Karviainen (perusturvakunta-yhtymä)	Kaste –ohjelman indikaattorit 2012 Lasten hyvinvointiryhmä; kunnat ja Karviainen vastaavat Suunnitelma tarkistetaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä; laajempi valtuustokausittain Kehittämistoimenpiteitä 80
Raasepori – Hanko	Toimenpiteitä 49 – vastuutaho ja aikataulu määritelty Seuranta- ja arviointiprosessi määrittelemättä, seuranindikaattorit kuvattu
Kirkkonummi	Vastuutahoina virka- ja luottamushenkilöt Työryhmät (ohjaus- ja asiantuntijaryhmä) => päivitys ja seuranta Osavuosikatsaus; Kunnanvaltuustolle raportti tavoitteiden saavuttamisesta vuosittain Seurantaindikaattori määritelty Toimintamuoto – kehittämistavoite (34) – keino – aikataulu – kustannukset – vastuutaho määritelty

- Tulisiko kehittämis ehdotuksia (183) priorisoida ja/tai asettaa/jakaa lyhyen/pitkän aikavälin tavoitteistoksi, ryhmitellä esim. uudet yhteistyön rakenteet, palvelujen kehittäminen, uudet käyttöönotettavat työskentelytavat, uudet osaamisen tarpeet jne.
- Kehittämisen kohteiden määrittely tarkkaa, mutta toimenpiteiden, resurssien, arvioinnin jne. osalta jää ohuemmaksi !!!
- Seuranta- / arviointimekanismit osin määrittelemättä (osa määritellyt kuka seuraa ja arvioi, mutta miten?) ja konkretisoimatta

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvetoa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma -yhteenvetoa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma -yhteenvedoa

Ajatuksia ja alustavia johtopäätöksiä !!!

- Ennakointi => tulevaisuuden haasteet: ydin – ero – uusperhe, ulkomaalaistaustaiset perheet , lähisuhdeväkivalta-väkivaltaisuus, seksualisoituminen – pornoistuminen ...
- Seuranta- / arviointimekanismit osin määrittelemättä (osa määritellyt kuka seuraa ja arvioi, mutta miten?) ja konkretisoimatta
- Entä millä ”mekanismilla” varmistetaan se, että ko. suunnitelma ohjaa kunnan päätöksentekoa?
- Yhteistoiminta-alue – perusturvakuntayhtymä – peruskunnat: missä on lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien prosessien johto: sisältöjen määrittely, tarvittavat resurssit

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma - yhteenvetoa

Yhteinen keskustelu

- Millaisia yhteistyön mahdollisuuksia kuntien sisällöt antavat?

Lyhyen ja pitkän aikavälin kehittämishaasteet?

Mitä voidaan tehdä ilman suurempia "päättöksiä" (resurssit, organisoinnit) => yhteinen sopimus toimintatapojen muutoksista, uusista päänavauksista, uudeltaisesta lähestymistavasta jne.

- Millaisin välinein / mittarein hyvinvoinnin edistymistä tulisi seurata?

Nykyiset indikaattorit kuvaavat palvelujen olemassaoloa, niiden käyttöä ja retrospektiivisesti "pahoinvointia" ja/tai huono-osaisuutta

- Milla rakenteilla / malleilla / lähestymistavoilla hyvinvointisuunnitelman toteutumista tulisi seurata; toimivia esimerkkejä